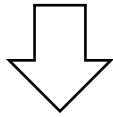
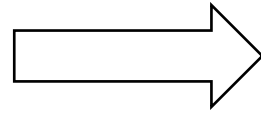
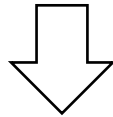

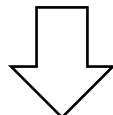
Kriisi koulussa

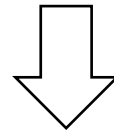
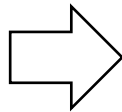
**Välitön
hengenvaara**

Soita 112

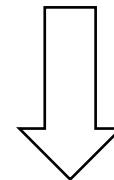

**Huolehdi itsesi ja
muut turvaan**

Muu kriisi

Esim. kuolemantapaus,
väkivaltatilanne, väkivallan uhka,
onnettomuus tai sen uhka

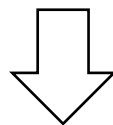
Yhteys rehtoriin

p. 0295 33 2521

**Tiedotus
kodit,
henkilökunta,
media**

**Kasvatuksen ja
koulutuksen toimialan
(entinen opetusvirasto)
kriisityön tukiryhmä**
Yhteyshenkilö:
Vesa Nevalainen
p. 040 149 0890

**Yhteys koulun
kriisiryhmään**

Kriisin purku

Oppilaat: kriisityön tukiryhmä & koulun kriisiryhmä
Aikuiset: työterveyshuolto

Helsingin ranskalais-suomalaisen koulun kriisisuunnitelma 2017 - 2018

Kriisillä tarkoitetaan tilannetta, jossa aiemmat kokemukset ja opitut toimintatavat eivät riitä. Tällaisia ovat esimerkiksi äkillinen kuolema, itsemurha tai itsemurhayritys, onnettomuus, vakava väkivalta tai väkivallan uhka.

Kriisitilanteissa:

1. Välitä tieto tapahtuneesta rehtorille tai apulaisrehtorille.
2. Rehtori kokoaa kriisiryhmän.
3. Rehtori / kriisiryhmä tiedottaa opettajia.
4. Tiedotuksesta koulun ulkopuolelle vastaa rehtori kuultuaan ensin asianosaisia.
HUOM! Ainoastaan rehtori tiedottaa tapahtuneesta lehdistölle tai muille tiedotusvälineille.
5. Koteihin tiedotetaan yhteisellä tiedotteella mahdollisimman pian. Huoltajille välitettävästä tiedotteesta lähetetään kopio myös koulun oppilashuoltoryhmän jäsenille.
Tiedotteessa tulee olla:
 - kuvaus tapahtuneesta
 - tieto siitä, miten asiaa käsitellään koulussa
 - mahdolliset tiedotustilaisuudet ja puhelinpäivystysajat
 - tieto siitä, keneltä voi hakea apua tarvittaessa
6. Opettajat kertovat tapahtuneesta oppilaille ja antavat heille mahdollisuuden keskustella.

Toimintavastuu on aina läsnä olevalla aikuisella. Muilla yhteisön aikuisilla on velvollisuus auttaa. Kriisin sattuessa ota mahdollisimman nopeasti yhteyttä rehtoriin ja oppilashuoltoon, jotka vastaavat jatkotoimista.

Koulun kriisiryhmään kuuluvat:

Jäsen:	Puhelinnumero:	Varajäsen:
Kari Kivinen, rehtori	0295 33 2521	Pirjo Pippuri
Pirjo Pippuri, apulaisrehtori	0295 33 2522	
Anu Piipponen, apulaisrehtori	0295 33 2523	
Sari Aavikko, apulaisrehtori	0295 33 2524	
Riitta Heiskanen, koululääkäri	050 358 6068	
Maarit Bayon, psykologi	040 676 4964	
Kati Heikkinen, kuraattori	040 669 4883	Ella Putkonen, erityisopettaja
Henna Leppälä, terveydenhoitaja	050 310 5579	Sofia Linnoinen, terveydenhoitaja
Sari Sipiläinen, opintosihteeri	0295 33 2512	Minna Nikula, tstosihteeri
Esa Niemelä, lehtori	0295 33 2563	Leena Salonen, lehtori
Esa Airaksinen, huoltomestari	0295 33 2556	John Malmström, vahtimestari

Koulun kriisiryhmän kokoonkutsujana toimii **AINA** rehtori tai hänen varahenkilönsä!

Kriisin varalta ota aina mukaan oppilaiden vanhempien yhteystiedot lähtiessäsi luokan kanssa koulun ulkopuolelle.

Helsingin opetusviraston perusopetuslinjan kriisityön tukiryhmän palvelut ovat myös koulumme käytössä. Koordinaattorina toimii oppilashuollon päällikkö Vesa Nevalainen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kriisityön tukiryhmän toimintaperiaatteet:

Kriisityön tukiryhmän tarkoituksena on tukea yksittäistä koulua vakavassa kriisitilanteessa esim. oppilaan tai koulun työntekijän kuolema, yhteisöä koskettava onnettomuus tai katastrofi. Tukiryhmän päivystävä työpari voi sekä konsultoida koulua ja suunnitella koulun oman kriisiryhmän kanssa koulutoimia että erikseen sovittaessa, vetää oppilaille debriefing- tai muita purkukeskusteluja.

Kriisi vaikuttaa jonkin aikaa koko koulun toimintaan, vaikka tapahtuma koskettaisi yhtä luokkaa tai oppilasryhmää.

Alla kriisityön tukiryhmän toimintaperiaatteet ja oppilastyön toimintaedellytykset

1. Koulun oman kriisityöryhmän tai oppilashuoltoryhmän kokoontumisessa sovitaan yhteydenotosta kriisityön tukiryhmään.
2. Koulussa nimitetään vastuuhenkilö, jonka kanssa päivystäjät voivat sopia käytännön toimista.
3. Yhteys kriisityön tukiryhmän koordinaattoriin Vesa Nevalaiseen, joka välittää pyynnön päivystäjäparille.
4. Päivystäjä ottaa yhteyttä koulun ilmoittamaan yhteyshenkilöön, jolloin sovitaan jatkotoimista.
5. Kun päivystäjä ottaa yhteyttä, hän tarvitsee seuraavat tiedot:
 - mitä on tapahtunut, siinä määrin kun tietoja on koulun käytettävissä (kenelle, milloin, missä)
 - mitä kerrotaan tai ei kerrota oppilaille
 - miten jatkossa menetellään
 - puhelimet kiinni, jos tilanne on vaativa
 - mitä omaisten / huoltajien kanssa on sovittu asian käsittelystä
 - mitä koululla on jo tehty tapahtuneen johdosta
 - keihin on oltu yhteydessä tapahtuneen johdosta (työterveyshuolto, seurakunta jne.)
 - mihin kriisityön tukiryhmältä toivotaan apua
6. Päivystäjän kanssa sovitaan suunnittelutapaaminen koulun kriisiryhmän kanssa.

Toimintamalleja erilaisissa kriisitilanteissa:

1. Kuolemantapaus / itsemurha / itsemurhayritys
 - kunnioita lähiomaisen toiveita
 - rehtori tai joku muu kriisiryhmän jäsen tiedottaa opettajille
 - kuolemantapauksessa asiasta pyritään tiedottamaan yhtenäisesti ja avoimesti esimerkiksi aamunavauksessa
 - tilanteesta kerrotaan erityisesti sille luokalle tai ryhmälle, jota asia koskee
 - kuolemantapauksissa vietetään hiljainen hetki ja nostetaan koulun lippu puolitankoon

- opettajien on hyvä keskustella tilanteesta oppilaiden kanssa, jos puhuminen on sinulle liian vaikeaa, pyydä toista koulun työntekijää puhumaan asiasta luokassasi
- huolehdi siitä, että oppilas voi tarvittaessa hakeutua keskustelemaan oppilashuollon työntekijöiden kanssa
- jos tapahtunut askarruttaa sinua, älä jää yksin sitä miettimään, vaan keskustele asiasta muiden esim. oppilashuoltoryhmän jäsenten tai työterveyshoitajan kanssa
- älä vähättele itsemurhauhkailuja, vaan ota ne aina vakavasti
- pyri suoraan keskusteluun oppilaan kanssa
- ota aina yhteys oppilashuoltoryhmään
- muista purkaa ”väärä hälytys”

2. Väkivalta / väkivallan uhka

- toimi, älä käänny pois tilanteesta
- vakavan tilanteen selvittäminen on tärkeämpää kuin senhetkisten työtehtävien hoitaminen
- hae tai pyydä oppilasta hakemaan apua koulun muilta työntekijöiltä
- älä jätä oppilaita yksin, jos joku uhkaa vahingoittaa itseään tai muita
- yritä rauhoittaa tilanne
- vanhempiin otetaan yhteyttä mahdollisimman pian
- epäselvissä ja vakavissa tilanteissa älä arkaile pyytää poliisia paikalle
- tarvittaessa rehtori / kuraattori / psykologi / kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kriisityöryhmä / kaupungin sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää kriisiapua
- aseiden tai niihin verrattavien esineiden hallussapito koulussa johtaa aina ilmoitukseen vanhemmille ja viranomaisille
- tapahtunut pitää käsitellä jälkeinpäin ja antaa siitä riittävästi tietoja, jotta huhut ja liioittelut eivät saa mahdollisuuksia levitä
- myös läheltä piti –tilanteet tulee käydä läpi

3. Sairauskohtaus

- ota yhteyttä terveydenhoitajaan ja tarvittaessa sairaanhoitopalvelujen neuvontanumeroon
- toimi rauhallisesti ensiapuohjeita noudattaen
- älä jätä auttavaa ikuista yksin

Mistä saa apua?

Tärkeitä puhelinnumeroita kriisin sattuessa:

• Yleinen hätänumero	112
• Poliisi	112
• Taksi	0100 0700
• HYKS myrkytyskeskus	09 4711
• Terveyspalvelujen neuvonta	09 3101 0023
• Kriisipäivystys	09 3104 4222
• Sosiaalipäivystys	0206 96006 (virka-ajan ulkopuolella)
• Lännen lastensuojelun päivystys	09 3107 3175 (arkisin klo 16 saakka)
• Suomen mielenterveysseuran kriisipuhelin	010 195 202 (arkisin klo 9.00 - 7.00, muina aikoina klo 15.00 - 7.00)

OPETTAJALLE

- Huolehdi omasta jaksamisesta - kuinka pystyn pysymään rauhallisena aikuisena nuorten edessä vaikeassa tilanteessa.
- Omaa neuvottomuutta tai omia tunnereaktioita ei tarvitse hävetä – aikuisen rooli ei tarkoita sitä, että kriisit eivät järkyttäisi.
- Keskustele kollegoiden kanssa - vertaistuki on tärkeää
- Puhu jaksamisestasi rohkeasti esimiehellesi ja ole tarvittaessa yhteydessä työterveyteen
- Anna nuorille oikeaa tietoa – vain faktat (vältä huhuja ja kuvitelmia, korjaa väärinkäsitykset).
- Aikuisen ei tarvitse tietää vastauksia kaikkiin kysymyksiin – vastaa vain minkä tiedät todeksi esim. ”en tiedä” voi olla paras vastaus
- Anna nuorille mahdollisuus keskustella asiasta luokassa (kuulluksi tuleminen ja kokemus, että myös vaikeista asioista voi keskustella). Huomio kuitenkin, että kaikki oppilaat eivät pysty keskustelemaan hankalista asioista isossa ryhmässä. Nämäkin oppilaat hyötyvät kuitenkin yhteisen keskustelun kuuntelemisesta.
- Vastuu asian käsittelyn rajaamisesta on aikuisella - ei jäädä rypemään liiaksi tunteisiin luokkatilanteessa. Arkeen palaaminen auttaa kriisin käsittelyssä. Huomaa, että kriisin käsittely vie kuitenkin aikaa
- Kriisi saattaa vaikuttaa useiden kuukausien ajan keskittymiskykyyn, opiskelunvalmiuksiin, mielialaan, vireystilaan, nukkumiseen, ruokahaluun, sosiaalisiin suhteisiin (vetäytyminen) jne. Oppilaille on hyvä kertoa näistä mahdollisista reaktioista ja kehottaa heitä olemaan lempeitä itseään kohtaan.
- Kriisistä huolimatta on hyvä antaa tilaa ja lupa myös positiivisille tunteille ja keskustella tästä myös ääneen. Myös erilaisille tunnereaktioille on annettava tilaa. Ihmiset reagoivat yksilöllisesti.
- Jos kyse on itsemurhasta, aihe saattaa esiintyä lähiaikoina tavallista enemmän nuorten puheissa. On tärkeää kysyä oppilaalta, mitä hän tarkoittaa, jos hän puhuu itsemurhasta. Tarvittaessa ota yhteys vanhempiin ja oppilashuoltoon.

Itsemurhaan liittyy lähes aina syyllisyyden tunteita. Olisiko pitänyt huomata hätä? Olisinko voinut estää tapahtuneen? Mitä olisin voinut tehdä toisin? Itsemurhaa suunnittelevat henkilöt saattavat vaikuttaa hyvin rauhallisilta ja seesteisiltä ulospäin, koska päätös elämän päättämisestä tuntuu heille ainoalta mahdolliselta ulospääsylvä hankalasta tilanteesta. Tästä syystä itsemurhakandidaatteja ei ole aina mahdollista tunnistaa etukäteen.

Ohje luokassa käytävän keskustelun pohjaksi

Kun luokassa on kriisitilanne, opettaja keskustelee oppilaidensa kanssa tapahtuneesta. Keskusteluissa voidaan edetä seuraavien vaiheiden läpi, jotta ei synny kaaosta.

1. Aloitus
 - miksi tapaaminen järjestetään
 - yhteiset säännöt, esim. vaitiolovelvollisuudesta
2. 2. Faktat
 - mitä tapahtui
 - jokainen liittää omat tietonsa kokonaisuuteen, palapeli rakentuu vähitellen
 - jos joku ei ollut läsnä tapahtumassa, hän kertoo, mistä sai tiedon ja millaisena
3. Ajatus
 - mikä oli ensimmäisenä ajatuksena tapahtumasta
4. Reaktio
 - mitä teit ensin ja miltä sinusta tuntui
 - miltä sinusta myöhemmin tuntui
 - miltä sinusta tuntuu nyt
5. Normalisointi
 - huomioidaan ajatusten ja reaktioiden samankaltaisuus
 - kerrotaan tavallisista reaktioista kriisin aikana ja myöhemmin
 - kerrotaan hallintakeinoista, annetaan konkreettisia neuvoja
 - arkeen palaaminen
6. Päätös
 - yhteenveto, tällaista on tapahtunut, näin me olemme siihen reagoineet, näin meidän tulee jatkossa menetellä, tällaisia vaikeuksia voi tulla vastaan
 - seuranta, milloin tavataan taas, mistä saa puhua

Jos joku on kuollut, voidaan keskusteluun lisätä muisteluvaihe, jossa jokainen kertoo jonkin muiston kuolleesta.